

Каханне кантрабандыста

Першым прапанаваў сустрэць Новы год сем'ямі Віталік Клімовіч. Маўляў, мы, кантрабандысты, добра ведаем кожны кожнага. Работа такая. Час ад часу паграбуе яна супольных высілкаў ды абмену інфармацыяй. Дапамагаем адзін аднаму, падстрахоўваем. Амаль радня. А вось сем'ямі так ніколі і не збіраліся. Паколькі ўся нашая тусоўка была ўжо някепска пад шафэ, то прысутным ідэя спадабалася. У такім стане кожная ідэя падабаецца. Неяк, напіўшыся, нават падтрымалі аднагалосна прапанову вылучэння са сваіх колаў кандыдатуру на пасаду прэзідэнта, каб той легалізаваў кантрабандную дзейнасць і каб плацілі нам пенсію за нашу цяжкую працу, як састарэем. Тады пра гэтую добрую ідэю як праспаліся, так і забыліся. На гэты раз знайшліся супраціўнікі адразу.

— А як быць з нежанатымі? — паставіў у тупік усю кампанію Юрка. — З кім яны прыйдучь?

— У нас халасцяк толькі Валерка Загорскі, — паспрабаваў знайсці выйсце з тупіковай сітуацыі Янка. — Можа ён да Новага года ажэніцца? Ну, дзеля нас. Яшчэ амаль тыдзень застаўся. Паспее як захоча. Прызнавайся, Валерка, маеш якую лярву? Як не, то падкі-

нем пару-другую на выбар. І ўвогуле, ці кахаў ты калі-небудзь? Прызнавайся. Цябе, такога моцнага двухметравага бугая наўрад ці каханнем праб'еш.

— Давай, раскажвай, — загаласіла п'яная кампанія. Як людзі выпіваюць у цёплай хаце, то ўсе гавораць, а ніхто не слухае. А як зімой, у лесе, у чужой краіне, ды яшчэ з багажом кантрабанднага тавару, то ўсё наадварот. Хочацца паслухаць.

Валерка спяхмурнеў. Сеў бліжэй да вогнішча, выпіў шклянку спірту. Закурыў. У заснежаным начным лесе стаяла ціш, як у куратніку без пеўня. Толькі вогнішча зрэдку патрэсквала.

— Жаніцца я, хлопцы, не буду. Нават дзеля вас, — распачаў свой аповед Загорскі. — А што да кахання, то аднойчы было. Тут няважна, двухметравага ты росту, ці метр з шапкай на абцасах у скачку. На тонкі доўгі жаночы волас слана злавіць можна, не тое што чалавека. Так я быў моцна закаханы, што больш ужо не паўторыцца. Памятаеце, як пераход на „Бабры” пасля рамонту адчынілі? Наважыўся я тады паглядзець, можа там справы лепш пойдучь. А то на нашым пераходзе мяне ўжо кожны сабака ведае. Паехаў я туды, наладзіў сувязі з мясцовымі кантрабандыстамі. Даведаўся ўсё як мае быць. І каб аддзячыць хлопцам, якія мяне інструктавалі, захацеў для іх закаціць баль у Свіслачы. Гулялі мы добра. А пасля мяне як чорт штурхануў. Пайшлі, кажу, куды на танцы. Тут якраз высветлілася, што непадалёку вяселле спраўляюць. Мы туды і пасунуліся. А там яна. Прыгожая такая. Ніколі не забудуся. А паходка — не ідзе, а піша. Правай нагой піша, а левай закрэслівае. Так хораша хадзіла. Закахаўся адразу. Ды і яна мяне ўвагай не абдзяляла. Я ад такога шчасця нават не заўважыў, што хлопцы на мяне неяк коса глядзець сталі. Дзе там тады было да хлопцаў. Душа спявала. Нарэшце я парадую сваіх старых бацькоў, паказаўшы ім Лену. А то ўжо даўно мяне душылі. Жаніся, кажуць, аглобля

ты доўгая. У каго толькі пайшоў, прыдурак. Рабіць не хочаш. Толькі па замежжах катаешся. А бульбу капаць няма каму. Можа як ажэнішся, паразумнееш.

Што са старых возьмеш? Прывыклі з базазны не вылазіць. І хочуць каб я так жыў. А ў мяне душа лятаць просіцца. Ну добра, не пра гэта зараз. Парадую, думаю, старых. На такой прыгажуні ажанюся. На яе не тое, што мужыкі, сабакі аглядваліся як ішла па вуліцы. Я нават думаў, што як прапаную выйсці за мяне, адмовіцца. Але ж не. Узрадавалася, цешылася, прызналася ў каханні. Я такой мілай, бяскрыўднай, добрай істоты на свеце не бачыў. Здавалася, гэтае бездапаможнае дзяўчо мухі не зможа скрыўдзіць.

Бацькі мае, як убачылі Лену, палюбілі яе нават больш чым мяне. Усё казалі, што цяжка ёй будзе са мной. Надта ж яна слабенькая і падатлівая. Не хапае ёй злосці. Замяккая. А я шалеў ад гэтага імгненнага ўзаемнага кахання з першага позірку. Знаёмыя менш тыдня, а ўжо пра вяселле думаем. Жыць не можам адзін без другога. Я нават нічога пра яе не спытаў. Ні дзе жыве, ні дзе працуе. Стан быў такі. Цэлы тыдзень нерэальнага ўспрымання свету.

Неяк у панядзелак яна сказала, што ў яе скончыўся адпачынак і трэба ісці на працу. Я таксама падумаў, што пара зарабляць грошы на вяселле, наладаваў машыну спіртам і рушыў за мяжу. Ужо перад памежным пастом зразумеў, што дзень будзе няўдалы. Кантрабандысты, з якімі я нядаўна пазнаёміўся, не тое што гаварыць — вітацца са мной не хацелі. Адзін толькі праз зубы са злосцю вымавіў, што я небяспечны чалавек і здраднік. Прыехаў, маўляў, і ўлез у давер да ўсіх. І да кантрабандыстаў, і да мытні. Я нічога не мог зразумець, пакуль не ўбачыў Лену. Яна была апранутая ў мундзір супрацоўніка мытні і правярала машыны. Куды толькі падзелася такая мілая майму сэрцу лагоднасць. Голас яе быў рэзкі, каманды кароткія. У маіх вушах і зараз

гучыць, як яна размаўляла з людзьмі. „Адкінь сядушку, раскруці дзверы, што вязеш, не прапушчу, машыну на яму!”. Гэта было нешта жажлівае. Я ўбачыў зусім іншую жанчыну. Агрэсіўную, бязлітасную, жорсткую. Раскіраваўшы машыну, я кінуўся да хлопцаў.

— Што ж вы не папярэдзілі? — пытаю.

— А ты не ведаў? Гэтая сцэрва ў нас ужо не адну машыну сканфіскавала. А хабар як бярэ. Толькі давай. А ты нас кінуў і да яе. Выбірай, Валерка, кім ты будзеш заўтра. Ці паважаным усімі людзьмі кантрабандыстам, ці мужам гэтай.

Так скончылася маё каханне. Я доўга не думаў. Развязаўся адразу. Вось і сяджу зараз з вамі ў холадзе. Але не шкадую. У нашым жыцці свой смак.

Валерка змоўк. Толькі Янка парушыў цішыню:

— Ведаеце што, хлопцы. Адсвяткуем Новы год самі, без жонак. Так будзе лепш.